

ESTRATÈGIA D'ESDEVENIMENTS ESPORTIUS AL MEDI NATURAL

Sumari

1. Contextualització	2
2. Els esdeveniments esportius als Espais Naturals d'Osona	3
3. Categorització dels esdeveniments	5
4. Proposta estratègica	8
5. Procediment d'organització d'esdeveniments	9
5.1. Fase prèvia	10
5.1.1 Presentació del dossier de l'esdeveniment	10
5.1.2 Classificació de l'esdeveniment	10
5.1.3 Presentació d'instàncies municipals	11
5.1.4 Presentació d'instàncies municipals	11
5.2. Fase d'organització	12
5.2.1 Documentació tècnica	12
5.2.2 Coordinació operativa	12
5.3. Fase d'avaluació	13
5.3.1 Enquesta de valoració post esdeveniment	13
Consideracions finals	13

1. Contextualització

Els esdeveniments esportius locals (EEL) poden ser una oportunitat molt valuosa per al desenvolupament turístic, econòmic i social del territori on es realitzen.

D'entrada, aquests esdeveniments contribueixen al desenvolupament turístic del territori. No només permeten atraure participants i espectadors de fora de la zona, sinó que posen el territori que els acull al mapa i suposen una oportunitat per millorar l'economia local a través del que gasten els visitants en allotjament, restauració, compres i altres activitats de lleure.

Al mateix temps, els EEL obren l'opció de crear llocs de treball. Donada la seva complexitat, requereixen un volum important de serveis i recursos, de manera que cal activar proveïdors de diversos sectors -com l'alimentació, el transport, la comunicació o l'audiovisual, entre d'altres-. Així, permeten dinamitzar el teixit productiu local i generar noves oportunitats laborals tant per negocis existents com de nova creació.

Fomentar la relació entre els agents de la comunitat i la implicació de diversos col·lectius del municipi és un altre dels beneficis atribuïbles als EEL. De fet, són molt útils per reforçar la identitat del territori i reforçar el sentit de pertinença dels ciutadans. La seva organització també pot influir positivament en la percepció de l'esport i incentivar que la població sigui més activa, entreni per participar a la prova i mantingui un estil de vida saludable..

Per tal d'aprofitar i maximitzar el potencial dels EEL, la col·laboració dels agents del territori, també anomenats *stakeholders*, s'entreu clau. En aquest sentit, és necessari crear una estratègia de territori consensuada per tots els actors implicats. Els agents implicats en aquest cas són els propis organitzadors, els gestors de la destinació, els negocis locals -com comerços, restauració i hostaleria-, els gestors dels espais naturals, els residents als municipis i qualsevol altre col·lectiu que es pugui veure vinculat a l'organització d'aquestes proves.

2. Els esdeveniments esportius als Espais Naturals d'Osona

Cada any se celebren més de 95 esdeveniments a l'aire lliure a la comarca d'Osona que congreguen entre 23.000 i 24.000 participants. Les disciplines que més n'aglutinen són el trail running, el ciclisme de muntanya i el ciclisme de carretera. A aquestes modalitats s'hi sumen proves de raid hípic, trial, ciclocròs, duatló, natació, golf i pitch and putt.

Més del 90% d'aquests esdeveniments són organitzats per entitats sense ànim de lucre com entitats excursionistes, clubs ciclistes o altres entitats esportives. Això implica que s'acostuma a primer l'experiència del participant i la dinamització de la comunitat local per sobre del benefici econòmic. No obstant, l'impacte econòmic que generen al territori curses com el Trail del Bisaura o Pels Camins dels Matxos és de més de 45.000€ per cada edició de la prova (DIBA, 2022).

Molt sovint, l'escenari principal d'aquestes proves és l'entorn natural. Això es deu al fet que Osona disposa d'un territori espectacular per a la pràctica esportiva a l'aire lliure. Els seus espais naturals, repartits al llarg de la comarca, suposen un atractiu únic i diferencial respecte altres zones de la geografia catalana. Més enllà de la qualitat dels esdeveniments que s'hi organitzen, una volum important dels participants escullen proves osonenques pel seu entorn natural i els seus recursos únics. Així, el fet de preservar aquest entorn esdevé un aspecte clau per a organitzadors i participants.

Més enllà d'aquests factors, els esdeveniments osonencs es fonamenten sobre tres grans pilars: l'autenticitat, l'excel·lència i la sostenibilitat.

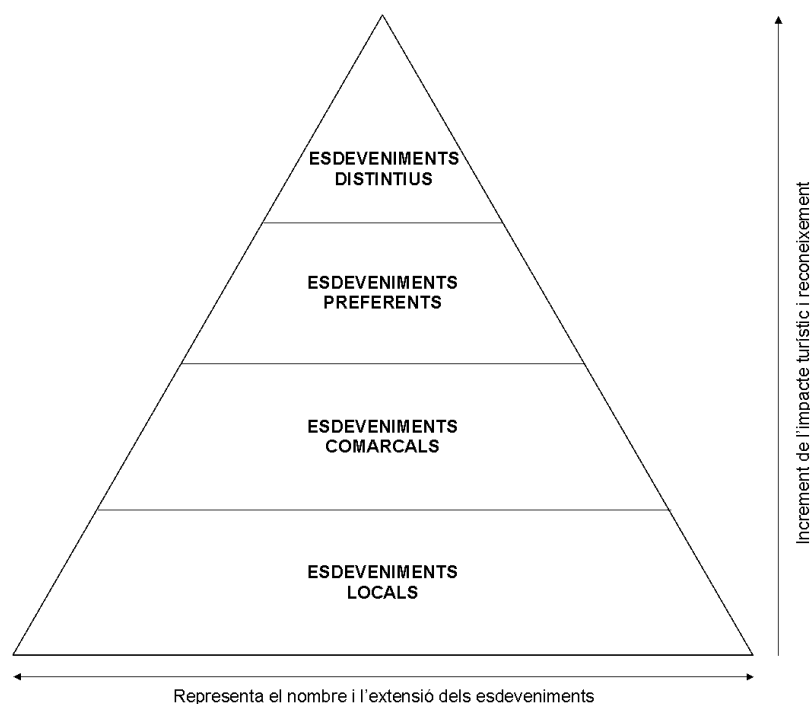
En primera instància, l'autenticitat té a veure amb la singularitat de les proves i tots els elements organitzatius que les rodegen: el paisatge i l'entorn, els productes locals que es fan servir als avituallaments o en finalitzar les curses i la implicació de la població local en forma de voluntariat.

L'excel·lència, per la seva banda, s'entén com el fet de posar el participant al centre de l'acció. Tot l'esdeveniment es dissenya perquè el participant gaudeixi d'una experiència satisfactòria i se senti acompanyat des que arriba fins que se'n va. Aquesta mateixa filosofia també s'aplica als acompanyants i a la resta d'espectadors de les proves.

En darrer terme hi ha la sostenibilitat. Aquest concepte va molt més enllà de tenir cura de l'entorn i de no perjudicar el planeta. Manté una relació directa amb l'estima pel territori: entorn, residents, propietaris, entitats i negocis locals.

3. Categorització dels esdeveniments

Els esdeveniments celebrats al territori comparteixen els tres pilars presentats anteriorment -autenticitat, excel·lència i sostenibilitat-. No obstant, les seves característiques i capacitat d'impacte al territori són molt diverses. És per això que tot seguit es proposa una classificació que permet categoritzar cadascuna de les proves.

Les quatre categories són les següents: esdeveniments distintius, esdeveniments Premium, esdeveniments comarcals i esdeveniments locals. Les distintives són aquelles proves amb una alta capacitat de posicionar el territori, de captar participants de fora de Catalunya i de generar un impacte econòmic significatiu al municipi que les acull. Les Premium permeten generar imatge de destinació i captar participants d'arreu de Catalunya. El seu impacte econòmic al territori és moderat. Les comarcals atrauen l'atenció d'esportistes osonencs i gairebé no generen impacte econòmic als negocis locals. En última instància, les locals reuneixen esportistes del propi municipi i el seu impacte econòmic és residual. La següent taula recull les principals característiques dels esdeveniments de cada categoria.

	Distintius	Preferent	Comarcal	Local
Durada	> 1 dia	1 dia	1/2 dia	1/2 dia
Abast territorial	Activitats repartides a diferents municipis	+ 1 municipi	+ 1 municipi	1 municipi
Procedència dels participants	Fora de Catalunya (20%)	Fora d'Osona (30%)	Fora del municipi (30%)	Del municipi
Impacte turístic	Pernoctació - Restauració	Restauració	Sense impacte	Sense impacte
Impacte econòmic	Menys de 100€/pax	Menys de 50€/pax	Menys de 25€/pax	Sense impacte
Col·laboracions i esponsoritzacions	(+) Especialitzats i referents	(+) Especialitzats	Abast comarcal	Abast local
Mitjans de comunicació	(+) Especialitzats i referents	(+) Especialitzats	(+) Comarcals	Propis i locals
Presència digital	Tot l'any	Semestre de la cursa	Mes de cursa	Quinze dies abans

Partint d'aquesta categorització, es plantegen els següents indicadors de valoració que permeten mesurar l'impacte que cada esdeveniment genera al territori

Àrea de valoració	Indicadors
Impacte econòmic	- % d'increment en la despesa econòmica en comerços locals - % d'increment en la despesa econòmica en restauració - Despesa en material relacionat amb la prova a proveïdors locals
Impacte turístic	- Nombre de pernoctacions en allotjaments del territori - % de participants de fora d'Osona - Nombre d'acompanyants no esportistes dels participants de fora d'Osona
Impacte social	- Nombre de participants locals - Nombre de voluntaris - Nombre d'entitats locals involucrades - Nombre de dones involucrades en l'organització de l'esdeveniment
Impacte ambiental	- Kg de residus reciclats - Consum d'aigua - Nombre de vehicles desplaçats per l'esdeveniment - Mesures de sensibilització ambiental preses
Visibilitat	- Nombre de visualitzacions a través de canals digitals - Nombre d'interaccions en canals digitals - Nombre d'aparicions en mitjans de comunicació
Negoci	- Nombre de negocis locals involucrats - Import captat en patrocinis

4. Proposta estratègica

Tenint en compte el que aporta cada tipus d'esdeveniment al territori, tot seguit es planteja la proposta estratègica que es considera òptima per a la comarca d'Osona. Aquest planteig parteix de l'equilibri entre l'impacte econòmic, turístic i social i la sostenibilitat a llarg termini dels esdeveniments al territori.

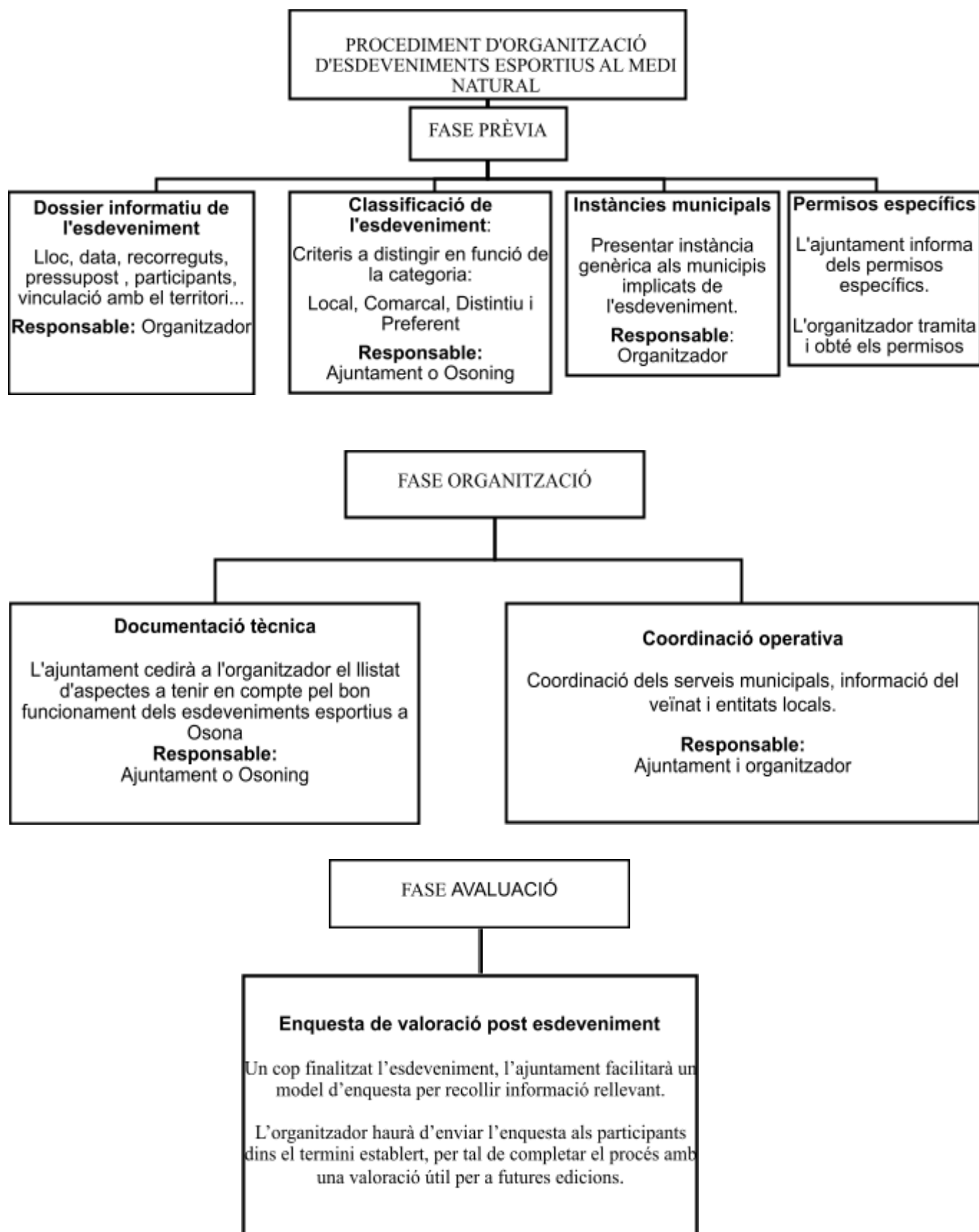
Tipus	Volum anual	Temporalitat
Distintius	De 2 a 4	Un per trimestre com a màxim
Preferents	De 8 a 10	Un al mes
Comarcals	De 12 a 20	Dos al mes
Locals	Més de 20	Tot l'any

Aquesta proposta busca aprofitar el reconeixement i posicionament que ofereixen els esdeveniments distintius al territori. És cert, però, que l'organització d'aquestes proves és costosa i suposa un inversió de recursos elevada. Tenint en compte aquestes dues variables, s'aposta per acollir-ne entre dos i quatre anualment. Aquesta xifra permet maximitzar els seus beneficis sense disparar la inversió ni generar impactes negatius al territori.

Els esdeveniments Premium també hi tenen un rol destacat. Donada la seva capacitat de generar imatge de destinació i els beneficis econòmics i socials que poden aportar, es planteja organitzar-ne entre 8 i 10 cada any. En aquest cas, és important que un percentatge elevat de les proves siguin recurrents. Això permetrà sostenir els nivells de participació i de retorn dels visitants al territori amb menys inversió. Pel que fa a la temporalitat, caldrà repartir-los equitativament al llarg de l'any. Si són massa freqüents, perdran capacitat d'atracció de participants i visitants.

A la base de l'estratègia s'hi situen els esdeveniments comarcals, amb una periodicitat aproximada de 2 al mes, i els locals, sense límit de volum ni restriccions temporals. La principal fortalesa d'aquests dos tipus d'esdeveniments és la dinamització de la comunitat local, la promoció de l'esport i la iniciació de nous participants. Per això, independentment de la seva magnitud o de l'impacte econòmic que puguin generar, és important que n'hi hagi sovint i repartits per tota la geografia.

5. Procediment d'organització d'esdeveniments

Aquest apartat estableix les fases, actuacions i responsabilitats que cal tenir en compte per a la planificació, desenvolupament i avaluació d'esdeveniments esportius al territori d'Osona. La seva finalitat és garantir una gestió coordinada, eficient i respectuosa amb el territori, diferenciant clarament les tasques a càrrec dels ajuntaments i de les entitats organitzadores.

5.1. Fase prèvia

5.1.1 Presentació del dossier de l'esdeveniment

Responsable: organitzador

L'organitzador ha de preparar i presentar un [dossier informatiu](#) a l'ajuntament principal del municipi on se celebrarà l'esdeveniment. Aquest dossier ha d'incloure:

- Lloc de celebració
- Data i horaris
- Nombre de recorreguts i itineraris detallats
- Previsió de pressupost
- Estimació de participants
- Accions de vinculació amb el territori (comerç, turisme, entitats locals)

5.1.2 Classificació de l'esdeveniment

Responsable: ajuntament principal

L'ajuntament receptor ha de classificar l'esdeveniment segons dos criteris:

- Àmbit territorial: si és unimunicipal o plurimunicipal
- Categoria: segons la [Check List de Classificació d'Esdeveniments](#) (local, comarcal, distintiu o preferent)

En cas que l'esdeveniment sigui de caràcter premium, distintiu o afecti més d'un municipi, l'ajuntament haurà de remetre el dossier a Osoning (hola@osoning.com), que gestionarà la coordinació intermunicipal. Si l'esdeveniment es desenvolupa íntegrament en un únic municipi, no cal contactar amb Osoning.

5.1.3 Presentació d'instàncies municipals

Responsable: organitzador o ajuntament principal

Cal presentar una instància genèrica a través del registre municipal de cada municipi implicat. Aquesta gestió la pot fer l'organitzador o, amb acord, l'ajuntament principal en nom dels altres.

5.1.4 Presentació d'instàncies municipals

Responsable: ajuntament (informació) i organitzador (tramitació)

L'ajuntament, un cop rebuda la instància, indicarà els [permisos necessaris](#) segons les característiques de l'esdeveniment. Poden incloure:

- Autoritzacions per l'ús de camins o pistes
- Ocupació de vies públiques o carreteres
- Accés a espais naturals protegits o zones sensibles

L'organitzador és responsable de sol·licitar i obtenir els permisos. Si algun permís no s'aconsegueix, caldrà modificar el recorregut o el format de l'esdeveniment.

5.2. Fase d'organització

5.2.1 Documentació tècnica

Responsable: ajuntament

Per garantir la qualitat i sostenibilitat de l'esdeveniment, l'ajuntament facilitarà a l'organitzador els següents documents:

- [Llistat d'aspectes a tenir en compte](#) per al bon funcionament dels esdeveniments esportius a Osona.

5.2.2 Coordinació operativa

Responsabilitat compartida entre ajuntament i organitzador

Amb dues parts han de mantenir una comunicació fluïda durant la fase d'organització, especialment en relació amb:

- Coordinació de serveis municipals (neteja, seguretat, senyalització)
- Informació al veïnat i afectacions temporals
- Coordinació amb entitats i serveis local.

5.3. Fase d'avaluació

5.3.1 Enquesta de valoració post esdeveniment

Responsable: ajuntament (enquesta) i organitzador (resposta)

Un cop finalitzat l'esdeveniment, l'ajuntament facilitarà un model [d'enquesta](#) per recollir informació rellevant sobre:

- Impacte econòmic sobre el territori
- Repercussió turística i projecció de la zona
- Beneficis socials i comunitaris
- Incidències ocorregudes i propostes de millora
- Impacte ambiental

L'organitzador haurà d'enviar l'enquesta als participants dins el termini establert, per tal de completar el procés amb una valoració útil per a futures edicions.

Consideracions finals

- És responsabilitat de l'organitzador presentar tota la documentació dins dels terminis establerts
- És responsabilitat de l'ajuntament garantir la correcta gestió administrativa i, si escau, la comunicació amb Osoning
- S'ha de vetllar en tot moment pel respecte als espais naturals, la normativa vigent i la convivència amb el territori
- Aquest protocol pot ser adaptat segons la realitat i les normatives de cada muni